

ULUSAL MESLEK STANDARDI

MODEL MAKİNECİ
(YUVARLAK ÖRME HAZIR GİYİM ve EV TEKSTİLİ)
SEVİYE 4

REFERANS KODU / 09UMS0042-4

RESMİ GAZETE TARİH-SAYI/ ...

Meslek:	MODEL MAKİNECİ (YUVARLAK ÖRME HAZIR GİYİM VE EV TEKSTİLİ)
Seviye:	4^I
Referans Kodu:	09UMS0042-4
Standardı Hazırlayan Kuruluş(lar):	İSTANBUL TEKSTİL VE KONFEKSİYON İHRACATÇI BİRLİKLERİ (İTKİB)
Standardı Doğrulayan Sektör Komitesi:	MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/Sayı:	22.12.2009 Tarih ve 2009/67 Sayılı Karar
Resmi Gazete Tarih/Sayı:	.....
Revizyon No:	00

^I Mesleğin yeterlilik seviyesi, sekizli (8) seviye matrisinde seviye dört (4) olarak belirlenmiştir.

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

ANA MALZEME: Bir ürünün hazırlanmasında kullanılan temel malzemeyi,

APLİKE: Giysiye üstten takılan parçayı,

APOLET: Giysilerin omuzlarına süs olarak takılan parçayı,

BİYE: Giysinin değişik bölümlerini temizlemek ve/veya süslemek için ek bir malzemeyle yapılan işlemi,

BİZ: Katı bir şeyi dikerken iğne, kuşgözü, rivet gibi geçilecek yeri delmek için kullanılan çelikten yapılmış sivri uçlu ve ağaç saplı aracı,

BÜZGÜ: Giysiye form vermek ve/veya model uygulamak için kullanılan, bolluksuz kısma büzülerek eklenen bolluğu,

CETVEL: Kullanıma uygun uzunlukta, düzgün kenarlı, cm aralıklı çizim aracını,

CIMBIZ: Çok iplikli makinelerde iplik geçirmeyi sağlayan küçük maşayı,

CONTA: Pantolon arka parçasına form vermek için kalıbın bölünmesini,

ÇATMAK: İki parçanın dikilerek birleştirilmesini,

ÇIMA: 0-2 mm genişlikte dikilen üst dikişi,

ÇIT: Dikiş birleşimini gösteren işaret ve çentikleri,

ÇITLAMA: Örmeye kumaş dikişlerinde ürün esnetildiğinde dikişte oluşan kopmayı,

DİKİŞ PAYI: Kalıba dikim için gerekli fazlalıkların verilmesini,

DÜZ BOY İPLİK: Kalıp üzerine işaretlenen, kumaşın çözgü yönünü gösteren çizgiyi,

FIRFIR: Giysinin değişik bölümlerine eklenen büzgülü parçayı,

GAZE: 0,5 cm ve üstü genişlikte dikilen üst dikişi,

GODE/VOLAN: Üstü dar uca doğru genişleyerek açılan parçayı,

ISCED: Uluslararası standart eğitim sınıflamasını,

ISCO: Uluslararası standart meslek sınıflamasını,

KARYOKA: Kumaşın üstünde ve altında zikzak görünümünde, özellikle örme giysilerde kenar kıvrırma lastik takma, kol ucu veya yakaya bant geçirme birleştirme aracı ile kullanılan üç iğneli zincir dikişini,

KEMER: Giysinin bel kısmına dikilen temizleme ve form amaçlı parçayı,

KİBRİT ÇIMA: 0,3 cm genişliğinde dikilen üst dikişi,

KUP: Giysiye beden formu vermek ve model özelliği kazandırmak için kalıbın üzerinde yapılan boyuna kesiklerin oluşturduğu parçayı,

KUŞGÖZÜ: Giysinin değişik bölümlerine yapılan/açılan deliklere takılan küçük madeni halkayı,

LÜPER: Dikiş altı görüntüsü zincir veya zikzak olan dikiş makinelerinde alt iplik hareketini sağlayan taşıyıcı mekanizmayı,

MAKİNE PARKI: Dikilecek modelin dikiş sırasına göre düzenlenmiş makineleri,

MASURA: Sanayi tipi düz makinelerde alt ipliğe hareket vermek için üzerine iplik sarılan metal makarayı,

MANŞET: Giysinin kol uçlarını toplamak ve kullanım kolaylığı sağlamak amacıyla kol ağzına geçirilen, genellikle destekleme malzemesi ile sertleştirilmiş düz veya şekillendirilmiş giysi parçasını,

MEZURA: Üzerinde metre ya da inç ölçü sistemi bulunan yumuşak malzemedan yapılmış katlanabilir, kıvrılabilir ölçüm aracını,

MOLA: Kalıba verilen yedirme payını,

MOSTRA: Bedenden çıkan yaka formları ve fermuarlı ön kapamalarda beden ön iç parçasını,

NACE: Avrupa Topluluğu'nda ekonomik faaliyetlerin istatistiki sınıflamasını,

OVERLOK: Değişik kumaş çeşitlerine ve işlemlere göre farklı tipleri bulunan, sürfile, temizleme, birleştirme amacıyla kullanılan dikiş makinesinde gerçekleştirilen işlemi,

PASKALA: Buhar kazanına bağlı, hava çekme sistemi çalıştığında kumaşı masaya yapıştıran ütüleme mekanizması,

PAT: Giysinin değişik yerlerine verilen kapama paylı açıklığı,

PATLET: Düğmeleri veya fermuarı gizlemek için yapılan kapağı,

PENS: Giysiye beden formunu vermek için kalıptan alınan payı,

PERVAZ: Giysinin kavisli bölümlerini temizlemek için dikilen parçayı,

PİLİ: Giysiye form ve model özelliği katmak amacı ile katlanarak verilen bolluğu,

REÇME DİKİŞİ: Kumaşın üstünde çift iğne düz dikiş ve altında zikzak görünümünde, özellikle örme giysilerde kenar kıvrırma lastik takma, kol ucu veya yakaya bant geçirme birleştirme aracı ile kullanılan iki iğneli zincir dikişini,

REGULA: Şablona göre kesilmiş parçaların dikiş paysız-paylı kalıplarla yeniden kesilip düzeltilmesini,

RİVET: Kotlarda genellikle cep kısımlarında kullanılan perçini,

ROBA: Gömlek/elbise üst bölümünde form vermek ya da model oluşturmak için kalıbın enine doğru bölünmesini,

ŞABLON: Dikiş payları verilmiş, tüm yazı ve işaretlerin üzerinde bulunduğu kesime hazır kalıbı,

TELA: İşlenen kumaşa, hacim ve direnç kazandırıp, giysiye verilecek biçime katkıda bulunarak kumaşa; dikim yıkanma, ütülenme gibi karşılaşılabileceği işlerde destek rolü oynayan; giyside beklenen görünüm, kalite ve etkiyi elde etmek amacıyla farklı usullerle tutturulan ara katmanı,

YARDIMCI APARAT: Herhangi bir aracın çeşitli amaçlarla kullanılmasını sağlayan parçaları,

YARDIMCI MALZEME: Bir ürünün hazırlanmasında temel malzeme dışında kullanılan malzemeyi,

YIRTMAÇ: Giyside hareket özgürlüğü sağlamak ya da model uygulamak için istenilen kısma verilen açıklığı,

YUVARLAK ÖRME KUMAŞ: İpliklerin iğneler vasıtasıyla ilmekler haline getirilerek oluşturulan esnek, elastik, dolgun ve yumuşak tekstil yüzeyleri

ifade eder.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	7
2. MESLEK TANITIMI	8
2.1. Meslek Tanımı	8
2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri	8
2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile İlgili Düzenlemeler	8
2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat	8
2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları	8
2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler	9
3. MESLEK PROFİLİ	10
3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri	10
3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman	25
3.3. Bilgi ve Beceriler	25
3.4. Tutum ve Davranışlar	26
4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME	27

1. GİRİŞ

Model Makineci (Yuvarlak Örne Hazır Giyim ve Ev Tekstili) (Seviye 4) ulusal meslek standardı 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan “Ulusal Meslek Standartlarının Hazırlanması Hakkında Yönetmelik” ve “Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri (İTKİB) tarafından hazırlanmıştır.

Model Makineci (Yuvarlak Örne Hazır Giyim ve Ev Tekstili) (Seviye 4) ulusal meslek standardı, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş, MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri. Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

Model Makineci (Yuvarlak Örmeye Hazır Giyim ve Ev Tekstili) (Seviye 4), kalıbı hazırlanmış ürüne belli bir süre içerisinde, model resmi veya teknik föy doğrultusunda, model ve malzeme özelliğine göre dikiş tekniklerini uygulayan, modelhanedeki malzeme ve ekipmanı kullanarak yuvarlak örme kumaştan numune üretimi yapma bilgi ve becerisine sahip nitelikli kişidir.

Model Makineci (Yuvarlak Örmeye Hazır Giyim ve Ev Tekstili) (Seviye 4), numunenin kumaş ve dikiş özelliğine uygun ütüsünü yapar ve kumaşın ütü performansını değerlendirir. Örmeye kumaş örneği üzerinde esneme testleri ve kumaş deformasyonunu önlemek için iğne ucu kontrolü yapar.

2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCED 97	: 542
ISCO 08	: 8153
NACE Rev.2	: 14.13

2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile İlgili Düzenlemeler

4857 Sayılı İş Kanunu

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik
Güvenlik ve Sağlık İşaretleri Yönetmeliği

Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik

Ayrıca iş sağlığı ve güvenliği ve çevre ile ilgili yürürlükte olan diğer mevzuat, kanun, tüzük ve yönetmeliklere uyulması ve konu ile ilgili risk analizi yapılması esastır.

2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat

3308 Sayılı Mesleki Eğitim Kanunu

5362 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu

İş Kanununa İlişkin Çalışma Süreleri Yönetmeliği

İş Kanununa İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği

Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği

Mesleki ve Teknik Eğitim Yönetmeliği

Ayrıca meslek ile ilgili yürürlükte olan diğer mevzuat, kanun, tüzük ve yönetmeliklere uyulması esastır.

2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Model Makineci (Yuvarlak Örmeye Hazır Giyim ve Ev Tekstili) (Seviye 4)'nin çalışma ortamı yeterli büyüklükte, aydınlık ve işin gereği için eksiksiz teknik malzeme ile donatılmış olmalıdır. Bu alanda çalışanlar görevlerini diğer çalışanlarla işbirliği ve eşgüdüm içinde yürütmek durumunda oldukları için koordineli bir yapı içinde çalışmalıdır.

2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler

Mesleğe ilişkin diğer gereklilik bulunmamaktadır.

3. MESLEK PROFİLİ

3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	İş yeri kalite, çevre ve iş sağlığı ve güvenliği politikalarını uygulamak	A.1	Acil durum ve iş sağlığı ve güvenliği talimatlarını uygulamak	A.1.1	Yasa ve iş yerine özgü iş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygular ve uygulanmasını sağlar.
				A.1.2	İş yerinde karşılaşılabilecek riskleri belirler ve önler.
				A.1.3	Anında giderilemeyecek veya yetki alanı dışındaki acil durum veya kazayı derhal ilgili personel ve acil hizmet birimlerine bildirir.
		A.2	Çevre güvenlik önlemlerini almak	A.2.1	Çevre korumaya karşı önlemleri yapılan işin gereklerine uygun şekilde öğrenir ve azami ölçüde uygular ve uygulanmasını sağlar.
				A.2.2	İşlemler sırasında ve hazırlık aşamalarında makine/kişisel koruyucu donanımı kullanır ve yanında çalışanların da kullanmasını sağlar.
				A.2.3	Doğal kaynakların daha az kullanımı için gerekli tespit ve planlama çalışmalarına katılır.
		A.3	Kalite güvence sistemi gerekliliklerine uygun çalışmak	A.3.1	İşlem formlarında yer alan talimatlara ve planlara göre kalite gerekliliklerini belirler.
				A.3.2	Uygulamada izin verilen tolerans ve sapmalara göre kalite gerekliliklerini saptar.
				A.3.3	Kalite sağlamadaki teknik prosedürleri, işin kalite gerekliliklerine uygun şekilde yapar ve yapılmasını sağlar.
				A.3.4	Kalite konusunda ilgili kişilere rapor verir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
B	İş organizasyonu yapmak	B.1	Çalışma ortamını hazırlamak	B.1.1	Ürün hazırlamaya uygun şekilde çalışma ortamını düzenler ve temizlenmesini sağlar.
				B.1.2	Malzeme ve ürünlerin korunması için gerekli önlemleri alır.
		B.2	Yetkililer ile işi belirlemek	B.2.1	İş gücü ihtiyacını ürün yöneticisi, modelist, tasarımcı vb. kişilerle doğru olarak tespit eder.
				B.2.2	İşin teslim tarihini ürün terminine uygun olarak belirler.
		B.3	Teknik föyü incelemek	B.3.1	Teknik föye göre kesilmiş parçaları kontrol eder.
				B.3.2	Dikilecek ürünün işlem sırasını dikilecek modele göre doğru tespit eder.
				B.3.3	İşaret şablonlarıyla model üzerinde çizilecek yerlerin tespitini yapar.
		B.4	Dikiş tekniklerini incelemek	B.4.1	Model çizimi veya teknik föyde belirlenen dikiş tekniklerini analiz eder.
				B.4.2	Makinede ya da elde yapılacak dikiş tekniklerini belirler.
		B.5	Araç-gereç ve malzemeyi incelemek	B.5.1	Kullanılacak araç-gereç ve yardımcı malzemelerin modele uygunluğunu inceler.
				B.5.2	Kullanılacak araç-gereç ve yardımcı malzemeleri dikime uygun şekilde hazırlar.
		B.6	Makineye takılacak yardımcı aparatları belirlemek	B.6.1	Model için istenilen dikiş tekniklerine göre kullanılacak makineyi belirler.
				B.6.2	Model için istenilen dikiş tekniklerine göre kullanılacak aparatı belirler.
				B.6.3	Makineye dikiş tekniğine uygun aparatı takar.
B.7	Görev dağılımı yapmak	B.7.1	Hazırlanacak ürün için iş planı yapar.		
		B.7.2	Belirlenen iş planına göre yardımcı elemanlara iş dağılımı yapar.		

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Dikiş makinelerini kullanıma hazırlamak	C.1	Makinenin bakımını yapmak	C.1.1	Makinelerin genel bakım ve onarımını makine bakım onarımcısına yaptırır.
				C.1.2	Makine kullanım talimatları doğrultusunda makinenin yağ filtresini periyodik olarak değiştirir.
				C.1.3	Makine kullanım talimatları doğrultusunda makineyi periyodik olarak yağlar.
				C.1.4	Makine kullanım talimatları doğrultusunda makinedeki basit arızaları giderir.
				C.1.5	Makine kullanım talimatları doğrultusunda makinenin yağ göstergesini kontrol eder.
		C.2	Makinenin temizliğini yapmak	C.2.1	Makine kullanım talimatları doğrultusunda makinenin günlük temizliğini yapar.
				C.2.2	Makine kullanım talimatları doğrultusunda yağ karterinin temizliğini kontrol eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Numune kesimi öncesi kalıp kontrolü yapmak	D.1	Kalıp kontrolü yapmak	D.1.1	Teknik föy ve modele göre kalıp parça sayısını kontrol eder.
				D.1.2	Teknik föy ve modele göre kalıp bilgi yazılarını kontrol eder (düzboy iplik, parça adı, beden vb.).
		D.2	Kalıbın düzeltilmesini sağlamak	D.2.1	Kalıp üzerinde tespit ettiği eksik ve hataları ilgili kişiye bildirir ve düzeltilmesini sağlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Numune kesiminin yapılmasını sağlamak	E.1	Ana kumaşın kesiminin yapılmasını sağlamak	E.1.1	Model kumaşının doğruluğunu teknik föy ve model çizimine göre kontrol eder.
				E.1.2	Kumaşa kalıp yerleşiminin düz boy ipliğine uygun ve verimli yapılmasını sağlar.
				E.1.3	Dikiş için gerekli işaretlerin kalıptan kumaşa geçirilmesini sağlar.
				E.1.4	Kesilmiş numune parçalarının teknik föy ve kalıba göre kontrolünü yapar (parça sayısı, parça yönleri, kumaş doğruluğu vb.).
		E.2	Yardımcı malzemelerin kesiminin yapılmasını sağlamak	E.2.1	Teknik föye göre yardımcı malzemelerin (tela, iplik vb.) doğruluğunu kontrol eder.
				E.2.2	Yardımcı malzemeye kalıp yerleşiminin düz boy ipliğine uygun ve verimli yapılmasını sağlar.
				E.2.3	Kesilmiş yardımcı malzeme parçalarının teknik föy ve kalıba göre kontrolünü yapar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
F	Dikiş makinelerinde dikim yapmak (Devamı var)	F.1	Overlok makinesinde dikim yapmak	F.1.1	Overlok iplik sayısını (3 iplik, 5 iplik) teknik föy ve dikiş özelliğine göre belirler ve makineyi ayarlar.
				F.1.2	Overlok iğnelerini kumaş özelliğine göre seçer ve doğru yönde takar.
				F.1.3	Dikiş esnasında kumaşın delinmemesi/yırtılmaması için iğne ucu kontrolü yapar.
				F.1.4	Overlok makinesinde kullanılacak ipliği kumaşın rengine, özelliğine ve teknik föye göre seçer.
				F.1.5	İplik takım şemasına uygun olarak ipliği overlok makinesine takar.
				F.1.6	Kumaşın özelliği ve teknik föye göre numune kumaş üzerinde overlok ayarını yapar (dikiş adımı, dikiş esnemesi, sargı genişliği vb.).
				F.1.7	Overlok işlemini kesilmiş ürünün formunu bozmadan yapar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
F	Dikiş makinelerinde dikim yapmak (Devamı var)	F.2	Reçme/Karyoka makinesinde dikim yapmak	F.2.1	Teknik föy veya model çiziminde belirtilen dikiş özelliğine göre (reçme-karyoka) makine ayarı yapar.
				F.2.2	Makine iğnelerini kumaş/dikiş özelliğine göre (normal reçme, dar reçme, karyoka) seçer ve doğru yönde takar.
				F.2.3	Dikiş esnasında kumaşın delinmemesi/yırtılmaması için iğne ucu kontrolü yapar.
				F.2.4	Makinede kullanılacak ipliği kumaşın rengine, özelliğine ve teknik föye göre seçer.
				F.2.5	İpliği, iplik takım şemasına uygun olarak takar.
				F.2.6	Makineye modele uygun aparatı takar ve iplik/tansiyon ayarını yapar (biye vb.).
				F.2.7	Dikiş adım ayarını teknik föy ve kumaş özelliğine göre yapar.
				F.2.8	Numune kumaş üzerinde dikişin sağlamlığını, esnemesini kontrol eder ve gerekli ayarları yapar.
				F.2.9	Teknik föy ve kalıpta belirlenen kenar katlama payı ölçüsüne göre siper takar.
				F.2.10	Dikiş bitiminin düzgün olmasını sağlar (dikiş ek yerinin arka bedene denk gelmesi, başlangıç ve bitiş dikişinin üst üste gelmesini sağlama vb.).
				F.2.11	Dikişte düzgünlük ve netlik sağlar (dikiş atlaması, dikişte eğrilik vb. olmaması).

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
F	Dikiş makinelerinde dikim yapmak (Devamı var)	F.3	Sanayi tipi düz dikiş makinesinde dikim yapmak	F.3.1	Makine iğnesini kumaş özelliğine göre seçer ve doğru yönde takar.
				F.3.2	Dikiş esnasında kumaşın delinmemesi/yırtılmaması için iğne ucu kontrolü yapar.
				F.3.3	Kullanılacak ipliği kumaşın rengine, özelliğine ve teknik föye göre seçer.
				F.3.4	İplik takım şemasına uygun olarak ipliği makineye takar.
				F.3.5	Dikiş adım boyunu teknik föy ve/veya kumaşa göre ayarlar.
				F.3.6	Numune kumaş üzerinde dikişin sağlamlığını kontrol eder ve gerekli ayarları yapar.
				F.3.7	Dikişlerin başlama ve bitiminde pekiştirme (zıkkak) dikişi yapar.
				F.3.8	Kalıpta belirlenen paylara göre dikim yapar.
				F.3.9	Dikiş eklerinde boşluk oluşturmamasına ve dikişin sökülmemesine dikkat eder.
				F.3.10	Modeldeki köşe ve kavisleri düzgün ve tekniğine uygun diker.
		F.4	Diğer dikiş makinelerinde dikim yapmak	F.4.1	Diğer dikiş makinelerinde ürün özelliklerine uygun aparatları takar
				F.4.2	Diğer dikiş makinelerinde ürün özelliklerine uygun dikiş ayarlarını yapar.
				F.4.3	Diğer dikiş makinelerinde makine kullanım özelliklerine uygun şekilde dikim yapar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
F	Dikiş makinelerinde dikim yapmak	F.5	İlik açmak	F.5.1	İğneyi kumaş özelliğine uygun seçer ve makineye doğru yönde takar.
				F.5.2	Dikiş esnasında kumaşın delinmemesi/yırtılmaması için iğne ucu kontrolü yapar.
				F.5.3	Kumaş rengine, özelliğine ve teknik föye göre ipliği seçer.
				F.5.4	İplik takım şemasına uygun olarak ipliği ilik makinesine takar.
				F.5.5	İlik otomatında kumaşa göre iplik gerginliğini ayarlar.
				F.5.6	İlik boyunu düğmeye ve teknik föye uygun şekilde ayarlar.
				F.5.7	Dikiş sıklığı ayarını modele ve kumaşa uygun şekilde yapar.
				F.5.8	Teknik föy ve model çiziminde belirtilen ilik sayısına ve konumuna göre ilik yerlerini işaretler.
				F.5.9	İşaretlenen yerlere ilik açar.
		F.6	Düğme dikmek	F.6.1	İğneyi kumaş özelliğine uygun seçer ve makineye doğru yönde takar.
				F.6.2	Dikiş esnasında kumaşın delinmemesi/yırtılmaması için iğne ucu kontrolü yapar.
				F.6.3	Kumaş rengine, özelliğine ve teknik föye göre ipliği seçer.
				F.6.4	İplik takım şemasına uygun olarak ipliği ilik makinesine takar.
				F.6.5	Düğme delik sayısına göre otomatı ayarlar.
				F.6.6	Düğme otomatında iplik gerginliğini modele uygun şekilde ayarlar.
				F.6.7	Dikiş adımını düğmeye göre ayarlar.
				F.6.8	İliklere göre düğme dikim yeri işaretini alır.
F.6.9	Belirlenen noktalara uygun düğme diker.				

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
G	Değişik dikim tekniklerini kullanarak numune dikimi yapmak (Devamı var)	G.1	Kup/kesik dikimi yapmak	G.1.1	Boyuna kupları teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				G.1.2	Enine kupları teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
		G.2	Kol dikimi yapmak	G.2.1	Bedene takılan kol modellerini teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				G.2.2	Bedenden çıkan kol modellerini teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
		G.3	Yaka dikimi yapmak	G.3.1	Bedene takılan yakaları teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				G.3.2	Bedenden çıkan yakaları teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				G.3.3	Şekline göre isimlendirilen yakaları (U, V yaka vb.) teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
		G.4	Cep dikimi yapmak	G.4.1	Aplike cep modellerini teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				G.4.2	Dikişten açılan cep modellerini teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				G.4.3	Fletolu cep modellerini teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				G.4.4	Model uygulamalı cep modellerini teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
		G.5	Model uygulamalı ürün dikimi yapmak	G.5.1	Büzgüleri teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				G.5.2	Pilileri/pilikaşeleri teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				G.5.3	Godeleri/volanları teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
G	Değişik dikim tekniklerini kullanarak numune dikimi yapmak	G.6	Kapama paylarına dikim yapmak	G.6.1	Fermuarları teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				G.6.2	Basit/gizli/parçalı patları teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				G.6.3	Model uygulamalı patları teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				G.6.4	Kruvaze kapamaları teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				G.6.5	Tek sıra düğmeli kapamaları teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
		G.7	Kenar temizleme dikimi yapmak	G.7.1	Ribana çalışmalarını teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				G.7.2	Lastik çalışmalarını teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				G.7.3	Bel çalışmalarını teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				G.7.4	Biye çalışmalarını teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				G.7.5	Pervaz çalışmalarını teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				G.7.6	Baskı dikişini teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
				G.7.7	Manşet çalışmalarını teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre diker.
		G.8	Ürün oluşturmak	G.8.1	Teknik föy ve model çizimine göre dikilen ana malzeme parçalarını bir bütün oluşturacak şekilde birleştirir.
				G.8.2	Teknik föy ve model çizimine göre dikilen yardımcı malzeme (astar, elyaf, ribana vb.) parçalarını bir bütün oluşturacak şekilde birleştirir.
				G.8.3	Ürüne gerekli firma ve beden bilgi etiketlerini teknik föy ve model çizimine göre diker.
				G.8.4	Ana ve yardımcı malzemeleri birleştirerek ürün dikimini tamamlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
H	Ütüleme yapmak	H.1	Ütünün kullanıma hazırlanmasını sağlamak	H.1.1	Ütü paskalasının/masasının hazırlanmasını sağlar.
				H.1.2	Buhar ünitesine/kazanına yeteri kadar su konulmasını sağlar.
				H.1.3	Ütünün taban temizliğini kontrol eder.
				H.1.4	Ütü ısısının ürüne göre ayarlanmasını sağlar.
		H.2	Ara ütüleme yapmak	H.2.1	Modelin ütülenecek yerlerini teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre inceler.
				H.2.2	Model ve kumaş özelliğine göre ara ütüleme yapar.
				H.2.3	Modele ve kumaş özelliğine göre dikiş açma ütüsünü yapar.
				H.2.4	Modele ve kumaş özelliğine göre kumaşı esnetmeden dikişi ön yüzünden ütüler.
		H.3	Tela yapıştırmak	H.3.1	Modele uygun şekilde tela yapıştırılacak kumaşı ütüler.
				H.3.2	Teknik föy, model çizimi ve kalıpta belirlenen işaretlere göre telayı kumaşa doğru olarak yerleştirir.
				H.3.3	Kumaş özelliğine göre telayı kumaşa yapıştırır.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
I	Son ölçü kontrolünü yapmak	I.1	Dikilmiş ürünün ölçü kontrolünü yapmak	I.1.1	Ürün ölçü tablosunu inceler.
				I.1.2	Ölçü tablosunda belirlenen ölçü birimini kullanır (cm./inç).
				I.1.3	İstenilen ölçü tablosuna göre dikilmiş ürünü mezura ile ölçer.
		I.2	Ölçü farklarını tespit etmek	I.2.1	Ölçü tablosunda belirtilen tolerans değerlerini inceler.
				I.2.2	Ölçü tablosuna göre tolerans dahilindeki ve haricindeki ölçüleri tespit eder.
				I.2.3	Tolerans dışı ölçülerin sebebini tespit eder (kalıp hatası, dikim hatası, kesim hatası ve ütü çekmesi).
				I.2.4	Hata tespitlerini ölçü kontrol tablosuna yazar.
				I.2.5	Hata tespitlerinin ölçü tablosuna uygun olarak giderilmesini sağlar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
J	Kalite kontrol yapmak	J.1	Ara kalite kontrol yapmak	J.1.1	İplik kalitesini, rengini ve kumaşa uygunluğunu teknik föye göre kontrol eder.
				J.1.2	Dikiş düzgünlüğü, sağlamlığı ve adım boyu özelliklerini teknik föye göre kontrol eder.
				J.1.3	Teknik föyde belirlenen dikiş özelliklerinin üretime uygunluğunu kontrol eder.
				J.1.4	Aksesuar ve süsleme malzemelerinin ürüne, dikime ve üretime uygunluğunu kontrol eder.
				J.1.5	Ana ve yardımcı malzemelerin ütü performansını kontrol eder.
				J.1.6	Ütü sonrası ürün ölçü değişikliklerini ve kumaş deformasyonunu kontrol eder.
				J.1.7	Numune üretim işlemlerinin ürün ergonomisi ve kullanıcı güvenirliliği kriterlerine uygunluğunu kontrol eder.
		J.2	Son kalite kontrol yapmak	J.2.1	Bitmiş ürün ölçülerinin ölçü tablosuna göre kontrolünü yapar.
				J.2.2	Ürün üzerindeki süsleme ve aksesuarların yerlerini ve ölçülerini model özelliğine/teknik föye göre kontrol eder.
				J.2.3	Etiket yerlerinin ve içeriğinin teknik föye göre doğruluğunu kontrol eder.
J.2.4	Ara ve son kontrolde kumaş, malzeme, kalıp ve üretim sürecinde tespit ettiği hataları ilgili birime yazılı olarak bildirir.				

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
K	Mesleki gelişime ilişkin faaliyetleri yürütmek	K.1	Mesleki kanun ve yönetmelikleri takip etmek	K.1.1	Kanun ve yönetmeliğe uygun olarak mesleğini icra eder.
				K.1.2	Yeni kanun ve yönetmeliklerdeki değişiklikleri takip ederek mağduriyetlere sebep olmamaya özen gösterir.
		K.2	Mesleki yayınları takip etmek	K.2.1	Görsel ve yazılı yayınları takip eder.
		K.3	Meslekle ilgili eğitim faaliyetlerine katılmak	K.3.1	Mesleki gerekliliklere göre firma içi ve firma dışı eğitim faaliyetlerine katılır.
				K.3.2	Meslekle ilgili yenilikleri takip eder.
				K.3.3	Meslekle ilgili fuar, sergi, seminer gibi organizasyonlara katılır.
		K.4	Yanında çalışanlara eğitim vermek	K.4.1	Çalışanların eğitim ihtiyacını sektördeki değişim ve gelişimlere ve modelhanede oluşan aksaklıklara göre tespit eder.
				K.4.2	Mesleki eğitim ihtiyacına göre çalışanlara eğitim verir ve/veya verilmesini sağlar.

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman

1. Biz
2. Cetvel çeşitleri
3. Çizgi taşı
4. İğne çeşitleri
5. İplik çeşitleri
6. Kırtasiye malzemeleri
7. Kişisel koruyucu donanım
8. Kompresör
9. Koruyucu ve ölçü siperlikleri
10. Örmeye dikiş makineleri
11. Örmeye (yuvarlak örmeye) dikiş makinesi aparatları
12. Örmeye dikiş makinesi aksesuarları
13. Örmeye kumaş çeşitleri
14. Tamir kutusu
15. Ütü

3.3. Bilgi ve Beceriler

1. Araç, gereç ve ekipman kullanma bilgi ve becerisi
2. Beden ölçüleri bilgisi
3. El becerisi
4. El-göz koordinasyon becerisi
5. Görsel algıya sahip olma
6. İş sağlığı ve güvenliği bilgisi
7. İşyeri çalışma prosedürleri bilgisi
8. Kalıp ölçüleri bilgisi
9. Malzeme bilgisi
10. Mesleğe ilişkin yasal düzenlemeler bilgisi
11. Mesleki matematik bilgisi
12. Mesleki terim bilgisi
13. Meslekteki teknolojiye ilişkin bilgi
14. Mesleki kalıp bilgisi
15. Öğrenme ve öğretme yeteneği
16. Örmeye kumaş bilgisi
17. Örmeye kumaş dikim bilgisi
18. Problem çözme yeteneği
19. Renk bilgisi
20. Renkleri ayırt edebilme becerisi
21. Süsleme bilgisi

3.4. Tutum ve Davranışlar

1. Anlama ve değerlendirme yeteneğine sahip olmak
2. Dikkatli olmak
3. Dinleme yeteneğine sahip olmak
4. Gözlem yapma yeteneğine sahip olmak
5. İletişim yeteneğine sahip olmak
6. İkna yeteneğine sahip olmak
7. İş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygulamak
8. Karar verme yeteneğine sahip olmak
9. Organizasyon yeteneğine sahip olmak
10. Takım çalışmasına yatkın olmak
11. Zamanı iyi kullanmak

4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME

Model Makineci (Yuvarlak Örne Hazır Giyim ve Ev Tekstili) (Seviye 4), meslek standardını esas alan ulusal yeterliliklere göre belgelendirme amacıyla yapılacak ölçme ve değerlendirme, gerekli şartların sağlandığı ölçme ve değerlendirme merkezlerinde yazılı ve/veya sözlü teorik ve uygulamalı olarak gerçekleştirilecektir.

Ölçme ve değerlendirme yöntemi ile uygulama esasları bu meslek standardına göre hazırlanacak ulusal yeterliliklerde detaylandırılır. Ölçme ve değerlendirme ile belgelendirmeye ilişkin işlemler Mesleki Yeterlilik, Sınav ve Belgelendirme Yönetmeliği çerçevesinde yürütülür.